

V A N !

— 1920 esztendő. —

*Van még: ki emelt fővel —
Büszkén, mint sas, a Napba néz?!
Van még: ki áll, mint sziklaorma,
Hasztalan süvölt reá a vész!?*...

*Van még: kinek szerelmét —
Hazám! — keserved tölti bel?
Van még: kinek szívében
Az Ég a poklot győzi le!?*

*V a n n a k: anyák, leányok,
Kik vértanuként küzdenek:
Hazám! Teérted! S míg szívében
A „Magyar Hölgyek“ őrzének:
Ne sirj, Hazám, Te áldott!
Ne félj te Róma! Domb! Hegyek! — —
Virágos rétek éke, bája... Ne sirj!
Égbe hat a Nő imája...
S honát ha nő szívébe zárja:
Hiába dul a fergegeteg; —
Szétszakadnak a fellegek...
S kisüt a Nap a Hármas-hegy felett!...*

(A legszomorúbb nemzeti fájdalom idején: 1920 februárban írta, — amikor „Meghúzták a vészharangot Magyarország sorsán...“

Jártas Róza.)

Mohácsi csata

Történelmi tanítás

A történelem e részegységének feldolgozását ma is szomorú aktualitása teszi szükségessé. Minden nemzet történetében a hanyatlás legbiztosabb megnyilvánulását az akarathiány és az elhatározási erő csökkenése mutatja. Látni a veszedelmet, de annak elhárítására mit sem tenni, avagy félrendszabályokkal kísérletezni, melyeket senki sem követ: ez volt a mohácsi csatavesztés szomorú előzménye, s több-kevesebb mértékben a trianoní országromlásé is. A török veszedelem fenyegető közelsége megremegtette ugyan a lelkeket, s egy-egy komorabb hír hatása alatt valóságos cselekvési láz váltotta fel a közönyös tétlenség állapotát, de a komoly elhatározás a kedvezőbb hírekre azonnal megszűnt, hogy újból helyet adjon a féktelen és szenvedélyes pártharcoknak. Mindez ráillett Mohácsra, de Trianonra is... Akkor a fő- és köznemesség (most a liberális téveszméktől félrevezetett elmék és a nyomorba taszítottak tömege) lelkén szinte kor-